

Una nova antologia de poesia catalana

Deu poetes d'ara

A cura de Dolors Oller
Edicions 62, Barcelona, 1996
160 pàgs.

acaba amb la vida de l'heroi, ben documentada amb textos coetanis del *Tirant* i pertanyents a la literatura castellana. En una línia semblant, Joan Maria Perujo se centra en un episodi obscur del capítol CCLXIII, el qual és il·luminat amb mestria a través de la interpretació d'un *exemplum* que podia ésser clar per al lector contemporani de Martorell, però que no ho era tant per a nosaltres.

La comparació entre els episodis africans del *Tirant* i del *Curial*, efectuada per Rafael Alemany, deixa tancada la qüestió de la inserció en el cos de la novel·la de Martorell dels capítols corresponents. Malgrat tot, la contribució de M. Jesús Rubiera, centrada en la presència de l'Islam a la novel·la, encara sembla recórrer a l'«estranyedat» dels capítols africans per recolzar la doble autoria. La relació amb l'altra gran novel·la catalana de cavalleries del XV és també contemplada per Antoni Ferrando, qui, en un complet i acuradíssim estudi, demostra pas a pas i de manera incontrovertible la italianitat de les fonts de l'anònim autor del *Curial* alhora que, de retruc, esclareix la intencionalitat política de la novel·la.

Altres qüestions concretes són presentades en la seua evolució tot al llarg de tota la novel·la, com ara la consideració del combat cavalleresc i la seua relació amb l'honor (C. Chauchadis), la presència d'eufemismes amorosos del tipus militar en les escenes eròtiques, intel·ligentment analitzats per A. Hauf, o la presència senequista detectada per Tomàs Martínez en la recerca de fonts per a passatges concrets del *Tirant*. Finalment, la comparació establerta per Théa Picquet entre el *Tirant* i l'*Orlando Furioso* revela en l'obra de Martorell una concepció allunyada de l'optimisme humanista, mentre que la presentació de les traduccions italiana cinccentista (Cesáreo Calvo) i francesa dissetesca (Mathilde Bensoussan) aporta interessant informació sobre la fortuna de la novel·la valenciana a Europa. Una bibliografia essencial recollida per R. Beltran i J. Izquierdo (molt essencial, però que ara pot ser ampliada per la que publicaren els mateixos autors al número 7 de *Llengua-Literatura*) clou el volum, el qual inclou sens dubte algunes de les aportacions més interessants dels darrers anys als estudis sobre el *Tirant*.

Josep E. Rubio

Cada vegada són més habituals les antologies poètiques. No tinc massa clar si això permetrà de captar nous lectors per al gènere, però hi confie. De totes maneres, una bona part dels consumidors solen ser-ne lectors interessats en poesia. Jo personalment agraeisc l'aparició d'aquesta mena de llibres perquè em permet de contrastar les meues preferències amb les de l'antòleg i m'empeny a rellegir poemes i autors que fa temps que no visite. Encara que només fóra per això, celebre l'aparició del llibre de Dolors Oller.

Deu poetes d'ara reuneix uns noms ben representatius de la poesia de les últimes dècades. Amb l'excepció de Blai Bonet i Martí i Pol, tots ells —Feliu Formosa, Joan Margarit, Miquel Bauzá, Marta Pessarrodona, Antoni Marí, Francesc Parcerisas i Pere Gimferrer— són els sèniors de la generació del setanta. I, més en concret encara, la seua obra gira al voltant del que, d'una manera una mica imprecisa, s'anomena poesia de l'experiència o figurativa. Amb l'excepció de Gimferrer i Marí.

Al pròleg, Dolors Oller exposa alguns dels trets que, al seu parer, defineixen la generació del setanta: la recerca d'un llenguatge i unes formes que superen les limitacions del realisme; l'«actitud postmoderna», motivada per la pèrdua de la figuració simbòlica i la davallada de les avantguardes, que els facilitarà tant la tria d'una «figuració objectiva» en la presentació dels temes com la mirada irònica respecte a la tradició; i, per últim, l'autoconsciència lingüística i l'ús continuat de la intertextualitat.

L'objectiu de la responsable de l'antologia «no és fer una tria de poetes, sinó una tria de poemes». Aquesta afirmació no deixa de ser confusa, perquè el resultat és la tria de poemes de deu poetes ben concrets. Com fan la majoria d'antologies. Això potser només pot explicar-se perquè és únicament en la tria de poemes on assumeix l'autora tota la res-

ponsabilitat. És a dir, ha hagut d'acceptar, tot i trencar la coherència cronològica del llibre, la inclusió dels sens dubte esplèndits Blai Bonet i Martí i Pol en aquesta obra per tal de reparar la seua absència de l'*Antologia General de la Poesia Catalana* de Molas i Castellet. Per altre cantó, l'obra es ressenteix d'aquesta indecisió en defensar clarament l'elecció d'autors. Elecció coherent, d'altra banda, amb la visió de la poesia catalana de l'autora. Comprenc que Dolors Oller vaja amb peus de plom, sobretot tenint en compte la seua poca simpatia per les antologies i l'atac duríssim que va fer a *La Nova Poesia Catalana*, de Joaquim Marco i Jaume Pont, als quals qualificà de parcials i de voler imposar uns gustos determinats. Vol evitar l'acusació de pretendre imposar un cànon poètic. Encara que no ho diga, és obvi que entre les seues preferències no entren les vies estètiques i els autors que es publicaren en l'editorial Llibres del Mall. Em sembla legítim. Té tot el dret a fer-ho. Proposar uns autors i excloure'n uns altres no ha d'implicar necessàriament cap voluntat canònica. Per això calen més coses que una simple publicació. El que ja no em sembla tan bé és que una col·lecció que vol ser el referent de les obres més significatives de la nostra literatura es limite a una panoràmica tan parcial. No perquè siga parcial —una antologia sempre ho serà—, sinó perquè han quedat exclosos poetes de tanta significació com els elegits.

Al marge d'aquestes qüestions —inevitables en tota antologia— l'important, en definitiva, és la tria de poemes i la qualitat dels autors elegits, indiscutible en la gran majoria dels poetes de la present antologia. La selecció que ofereix Dolors Oller, lectora sensible i competent, destaca la poesia de reflexió moral que reflecteix els aspectes remarcats en el pròleg (ironia, reflexió metapoètica...), alhora que mostra l'evolució poètica de cada autor, bo i ressaltant la darrera etapa. Aquest criteri fa que en alguna ocasió no s'incloua cap poema de llibres tan significatius com *Semblança*, de Formosa, i *L'espai desert*, de Gimferrer. Tot plegat, la tria presenta un conjunt coherent i atractiu de poemes que permet de fer-se una idea de l'amplitud literària dels poetes seleccionats.

Francesc Calafat